

SKLEP SVETA (EU) 2019/2107**z dne 28. novembra 2019**

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Svetu Mednarodne organizacije civilnega letalstva glede revizije poglavja 9 Priloge 9 (Poenostavitve) h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu v zvezi s standardi in priporočenimi praksami glede podatkov iz evidence podatkov o potnikih

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 16(2) in točke (a) člena 87(2) v povezavi s členom 218 (9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Konvencija o mednarodnem civilnem letalstvu (v nadaljnjem besedilu: Čikaška konvencija), ki ureja mednarodni zračni prevoz, je začela veljati 4. aprila 1947. Z njo je bila ustanovljena Mednarodna organizacija civilnega letalstva (ICAO).
- (2) Države članice Unije so pogodbenice Čikaške konvencije in države članice ICAO, medtem ko ima Unija status opazovalke v nekaterih organih ICAO, vključno s Skupščino in drugimi tehničnimi organi.
- (3) V skladu s točko (l) člena 54 Čikaške konvencije Svet ICAO sprejme mednarodne standarde in priporočene prakse.
- (4) Varnostni svet Združenih narodov (ZN) je v resoluciji 2396 (2017) z dne 21. decembra 2017 (RVSZN 2396 (2017)) določil, da morajo države članice ZN razviti zmogljivosti za zbiranje, obdelavo in analizo – z namenom podpore standardom in priporočenim praksam ICAO – podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) ter zagotoviti, da se podatki iz PNR uporabljajo in delijo z vsemi njihovimi pristojnimi nacionalnimi organi ob polnem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in sicer za namen preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja terorističnih kaznivih dejanj in z njimi povezanih potovanj.
- (5) RVSZN 2396 (2017) je ICAO tudi pozvala, naj sodeluje z državami članicami ZN pri oblikovanju standarda za zbiranje, uporabo, obdelavo in varstvo podatkov iz PNR.
- (6) Standardi in priporočene prakse v zvezi s podatki iz PNR so določeni v delih A in D poglavja 9 Priloge 9 (Poenostavitve) k Čikaški konvenciji. Te standarde in priporočene prakse dopolnjujejo dodatne smernice, zlasti dokument ICAO 9944, ki določa smernice o podatkih iz PNR.
- (7) Odbor ICAO za zračni prevoz je marca 2019 ustanovil projektno skupino, ki jo sestavljajo strokovnjaki iz tistih držav članic ICAO, ki sodelujejo v odboru ICAO za poenostavitve, in ki naj bi obravnavala predloge za nove standarde in priporočene prakse glede zbiranja, uporabe, obdelave in varstva podatkov iz PNR v skladu z RVSZN 2396 (2017) (v nadaljnjem besedilu: projektna skupina). V projektni skupini je zastopanih več držav članic Unije. Komisija v projektni skupini sodeluje kot opazovalka.
- (8) 40. zasedanje Skupščine ICAO je potekalo od 24. septembra do 4. Oktobra 2019. Rezultati Skupščine ICAO bodo opredelili politično usmeritev ICAO za naslednja leta, tudi v zvezi s sprejetjem novih standardov in priporočenih praks glede PNR.
- (9) Svet je 16. septembra 2019 potrdil informativni dokument o standardih in načelih glede zbiranja, uporabe, obdelave in varstva podatkov iz PNR, ki naj bi bil predložen na 40. zasedanju Skupščine ICAO (v nadaljnjem besedilu: informativni dokument). Informativni dokument je Skupščini ICAO predložila Finska v imenu Unije in njenih držav članic ter drugih držav članic Evropske konference civilnega letalstva.

- (10) Informativni dokument določa stališče Unije o spoštovanju temeljnih načel, ki bi pomagalo zagotoviti spoštovanje ustavnih in regulativnih zahtev v zvezi s temeljnimi pravicami do zasebnosti in varstva podatkov pri obdelavi podatkov iz PNR za namene boja proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem. ICAO je bil pozvan, naj taka načela vključi v vse morebitne prihodnje standarde za PNR in revidirane Smernice ICAO o podatkih iz PNR (dokument 9944).
- (11) Unija je sprejela skupna pravila o podatkih iz PNR, in sicer z Direktivo (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽¹⁾, katere področje uporabe se v veliki meri prekriva s področjem, ki ga pokrivajo predvideni novi standardi in priporočene prakse. Direktiva (EU) 2016/681 vključuje zlasti celovit sklop pravil za zaščito temeljnih pravic do zasebnosti in varstva osebnih podatkov v okviru prenosa podatkov iz PNR s strani letalskih prevoznikov v države članice za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona terorističnih in hudih kaznivih dejanj.
- (12) Trenutno sta veljavna dva mednarodna sporazuma o obdelavi in prenosu podatkov iz PNR med Unijo in tretjo državo, in sicer Avstralijo ⁽²⁾ in Združenimi državami ⁽³⁾. Sodišče Evropske unije je 26. julija 2017 podalo mnenje o predvidenem sporazumu med Unijo in Kanado, ki je bil podpisan 25. junija 2014 ⁽⁴⁾ (v nadaljnjem besedilu: Mnenje 1/15).
- (13) Primerno je, da se določi stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Svetu ICAO, saj bodo morebitni prihodnji standardi in priporočene prakse na področju podatkov iz PNR, zlasti spremembe poglavja 9 Priloge 9 (Poenostavitve) k Čikaški konvenciji, odločilno vplivali na vsebino prava Unije, in sicer na Direktivo (EU) 2016/681 in obstoječe mednarodne sporazume o podatkih iz PNR. Države članice Unije morajo v skladu z dolžnostjo lojalnega sodelovanja zagovarjati to stališče ves čas dela v organizaciji ICAO za pripravo standardov in priporočenih praks.
- (14) Stališče Unije iz Priloge je določeno v skladu z veljavnim pravnim okvirom Unije o varstvu podatkov in podatkih iz PNR, in sicer Uredbo (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁵⁾, Direktivo (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta ⁽⁶⁾ in Direktivo (EU) 2016/681 ter Pogodbo in Listino Evropske unije o temeljnih pravicah, kakor se razlagata v ustrezni sodni praksi Sodišča Evropske unije, zlasti v Mnenju 1/15.
- (15) Stališče Unije bi morale izraziti države članice Unije, ki so članice Sveta ICAO, pri čemer bi morale nastopati skupaj.
- (16) Združeno kraljestvo in Irsko zavezuje Direktiva (EU) 2016/681, zato sodelujeta pri sprejetju tega sklepa.
- (17) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije, Danska ne sodeluje pri sprejetju tega sklepa, ki zato zanjo ni zavezujoč in se v njej ne uporablja –

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2016/681 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o uporabi podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje in pregon terorističnih in hudih kaznivih dejanj (UL L 119, 4.5.2016, str. 132).

⁽²⁾ UL L 186, 14.7.2012, str. 4.

⁽³⁾ UL L 215, 11.8.2012, str. 5.

⁽⁴⁾ Mnenje 1/15 Sodišča (veliki senat) z dne 26. julija 2017, ECLI:EU:C:2017:592.

⁽⁵⁾ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

⁽⁶⁾ Direktiva (EU) 2016/680 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov, ki jih pristojni organi obdelujejo za namene preprečevanja, preiskovanja, odkrivanja ali pregona kaznivih dejanj ali izvrševanja kazenskih sankcij, in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Okvirnega sklepa Sveta 2008/977/PNZ (UL L 119, 4.5.2016, str. 89).

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki se v imenu Unije zastopa v Svetu Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) glede revizije poglavja 9 Priloge 9 (Poenostavitve) h Konvenciji o mednarodnem civilnem letalstvu v zvezi s sprejetjem standardov in priporočenih praks glede podatkov iz PNR, je določeno v Prilogi k temu sklepu.

Člen 2

Stališče iz člena 1 izrazijo države članice Unije, ki so članice Sveta ICAO, pri čemer nastopajo skupaj.

Člen 3

Ta sklep začne veljati na dan sprejetja.

V Bruslju, 28. novembra 2019

Za Svet
Predsednik
T. HARAKKA

PRILOGA

STALIŠČE, KI SE V IMENU EVROPSKE UNIJE ZASTOPA V SVETU MEDNARODNE ORGANIZACIJE CIVILNEGA LETALSTVA GLEDE REVIZIJE POGLAVJA 9 PRILOGE 9 (POENOSTAVITVE) H KONVENCIJI O MEDNARODNEM CIVILNEM LETALSTVU V ZVEZI S STANDARDI IN PRIPOROČENIMI PRAKSAMI GLEDE PODATKOV IZ EVIDENCE PODATKOV O POTNIKIH

Splošna načela

V okviru dejavnosti Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) glede revizije poglavja 9 Priloge 9 (Poenostavitve) k Čikaški konvenciji v zvezi z razvojem standardov in priporočenih praks glede podatkov iz evidence podatkov o potnikih (PNR) države članice Unije, ki nastopajo skupaj v interesu Unije:

- (a) delujejo v skladu s cilji, za katere si prizadeva Unija v okviru svoje politike PNR, zlasti za zagotavljanje varnosti, za zaščito življenja in varnosti ljudi, ter zagotavljajo polno spoštovanje temeljnih pravic, zlasti pravic do zasebnosti in varstva osebnih podatkov;
- (b) v vseh državah članicah ICAO ozaveščajo o standardih in načelih Unije, povezanih s prenosom podatkov iz PNR, ki izhajajo iz ustreznega prava Unije in sodne prakse Sodišča Evropske unije;
- (c) spodbujajo razvoj večstranskih rešitev, ki so v skladu s temeljnimi pravicami v zvezi s prenosom podatkov iz PNR s strani letalskih prevoznikov organom preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj v interesu zagotavljanja pravne varnosti in spoštovanja temeljnih pravic in racionalizacije obveznosti, ki jih imajo letalski prevozniki;
- (d) spodbujajo izmenjavo podatkov iz PNR in rezultatov njihove obdelave v državah članicah ICAO, kadar je to potrebno za preprečevanje, odkrivanje, preiskovanje ali pregon terorističnih ali hudih kaznivih dejanj ob polnem spoštovanju temeljnih pravic in svoboščin;
- (e) še naprej podpirajo razvoj standardov ICAO za zbiranje, uporabo, obdelavo in varstvo podatkov iz PNR v skladu z RVSZN 2396 (2017);
- (f) v vseh državah članicah ICAO še naprej podpirajo razvoj zmogljivosti za zbiranje, obdelavo in analizo podatkov iz PNR z namenom nadaljnjega razvoja standardov in priporočenih praks ICAO ter za zagotovitev, da se podatki iz PNR uporabljajo in delijo z vsemi pristojnimi nacionalnimi organi držav članic ICAO ob polnem spoštovanju človekovih pravic in temeljnih svoboščin, in sicer za namene preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja terorističnih kaznivih dejanj in z njimi povezanih potovanj, kot zahteva RVSZN 2396 (2017);
- (g) kot ozadje uporabljajo informativni dokument o standardih in načelih glede zbiranja, uporabe, obdelave in varstva podatkov iz PNR (Dok. A40-WP/530), ki ga je Finska v imenu Evropske unije in njenih držav članic ter drugih držav članic Evropske konference civilnega letalstva predložila na 40. zasedanju Skupščine ICAO;
- (h) spodbujajo oblikovanje razmer, ki omogočajo, da se mednarodni zračni prevoz razvija v okviru odprtega, liberaliziranega in globalnega trga ter še naprej raste, obenem pa ne ogrožajo varnosti ter zagotavljajo uvedbo ustreznih zaščitnih ukrepov.

Usmeritve

Države članice Unije, ki nastopajo skupaj v interesu Unije, podpirajo vključitev naslednjih standardov in načel v vse morebitne prihodnje standarde in priporočene prakse ICAO v zvezi s podatki iz PNR:

1. Kar zadeva načine pošiljanja podatkov iz PNR:

- (a) Način prenosa: za zaščito osebnih podatkov, ki jih vsebujejo sistemi letalskih prevoznikov, in za zagotovitev, da ti še naprej nadzorujejo te sisteme, bi bilo treba podatke prenašati izključno z uporabo sistema „push“.

- (b) Protokoli za prenos podatkov: spodbujati bi bilo treba uporabo ustreznih, varnih in odprtih standardnih protokolov kot dela mednarodno sprejetih referenčnih protokolov za prenos podatkov iz PNR, da bi se postopno povečala njihova uporaba in bi sčasoma nadomestili lastniške standarde.
- (c) Pogostost prenosa podatkov: pogostost in časovna razporeditev prenosov podatkov iz PNR ne bi smela nerazumno obremeniti letalskih prevoznikov in bi morala biti omejena na tisto, kar je nujno potrebno za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj in varovanja meja v boju proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem.
- (d) Letalski prevozniki nimajo obveznosti zbiranja dodatnih podatkov: od letalskih prevoznikov se ne bi smelo zahtevati, da zbirajo dodatne podatke iz PNR poleg tistih, ki jih že zdaj, ali da zbirajo določene vrste podatkov, ampak le prenos podatkov, ki jih že zbirajo v okviru svojega poslovanja.

2. Kar zadeva načine obdelave podatkov iz PNR:

- (a) Čas prenosa in obdelave: podatki iz PNR se lahko ob upoštevanju ustreznih jamstev za varstvo zasebnosti zadevnih oseb dajo na voljo dovolj zgodaj pred prihodom ali odhodom leta, s čimer se organom zagotovi več časa za obdelavo in analizo podatkov ter potencialno tudi za ukrepanje.
- (b) Primerjava z vnaprej določenimi merili in zbirkami podatkov: organi bi morali podatke iz PNR obdelovati ob uporabi z dokazi podprtih meril in podatkovnih zbirk, ki so relevantne za boj proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem.

3. Kar zadeva varstvo osebnih podatkov:

- (a) Zakonitost, pravičnost in preglednost obdelave: za obdelavo osebnih podatkov je potrebna zakonita podlaga, da se posamezniki seznanijo s tveganji, zaščitnimi ukrepi in pravicami v zvezi z obdelavo njihovih osebnih podatkov ter kako lahko uveljavljajo svoje pravice v zvezi z obdelavo.
- (b) Omejitev namenov: nameni, za katere lahko organi uporabijo podatke iz PNR, morajo biti jasno določeni in ne smejo presegati obsega, ki je nujno potreben glede na zastavljene cilje, zlasti za namene preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj in varovanja meja v boju proti terorizmu in hudim kaznivim dejanjem.
- (c) Obseg podatkov iz PNR: podatke iz PNR, ki jih morajo prenesti letalski prevozniki, je treba jasno opredeliti in izčrpno naštet. Ta seznam bi moral biti standardiziran, da se zagotovi čim manjši obseg takih podatkov, hkrati pa prepreči obdelava občutljivih podatkov, vključno s podatki, ki razkrivajo rasno ali etnično poreklo, politično prepričanje ali vero oziroma filozofsko prepričanje, članstvo v sindikatu, zdravstveno stanje, spolno življenje ali spolno usmerjenost.
- (d) Uporaba podatkov iz PNR: nadaljnja obdelava podatkov iz PNR bi morala biti omejena na namene prvotnega prenosa, in sicer na podlagi objektivnih meril ter ob upoštevanju vsebinskih in postopkovnih pogojev v skladu z zahtevami, ki se uporabljajo za prenose osebnih podatkov.
- (e) Avtomatizirana obdelava podatkov iz PNR: avtomatizirana obdelava mora temeljiti na objektivnih, nediskriminatorskih in zanesljivih predhodno določenih merilih ter se ne bi smela uporabljati kot edina podlaga za kakršne koli odločitve, ki imajo škodljive pravne učinke ali resno vplivajo na osebo.
- (f) Hramba podatkov: obdobje hrambe podatkov iz PNR bi moralo biti omejeno in ne bi smelo biti daljše, kot je potrebno za prvotni zadani cilj. Izbris podatkov bi bilo treba zagotoviti v skladu s pravnimi zahtevami države izvora. Ob koncu obdobja hrambe bi bilo treba podatke iz PNR izbrisati ali anonimizirati.
- (g) Razkritje podatkov iz PNR pooblaščenim organom: nadaljnje razkritje podatkov iz PNR drugim vladnim organom v isti državi ali drugim državam članicam ICAO za vsak primer posebej se lahko opravi le, če organ prejemnik izvaja naloge, povezane z bojem proti terorizmu ali hudim mednarodnim kaznivim dejanjem, in zagotavlja enako varstvo, kot ga zagotavlja organ, ki razkriva informacije.

- (h) Varnost podatkov: sprejeti je treba ustrezne ukrepe za zaščito varnosti, zaupnosti in celovitosti podatkov iz PNR.
 - (i) Preglednost in obveščanje: posameznike je treba ob upoštevanju potrebnih in sorazmernih omejitev obvestiti o obdelavi njihovih podatkov iz PNR in jih obvestiti o pravicah in pravnih sredstvih, ki so jim na voljo.
 - (j) Dostop, popravek in izbris: ob upoštevanju potrebnih in sorazmernih omejitev bi morali imeti posamezniki pravico do dostopa do svojih podatkov iz PNR in pravico do njihovega popravka.
 - (k) Pravno varstvo: posamezniki bi morali imeti pravico do učinkovitega upravnega in sodnega varstva, če menijo, da so bile kršene njihove pravice do zasebnosti in varstva podatkov.
 - (l) Nadzor in odgovornost: organi, ki uporabljajo podatke iz PNR, bi morali biti odgovorni neodvisnemu javnemu organu z učinkovitimi pooblastili za preiskovanje in izvrševanje, ki bi moral biti sposoben izvajati svoje naloge neodvisno od kakršnega koli vpliva, zlasti s strani organov preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj.
4. Kar zadeva izmenjavo podatkov iz PNR med organi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj:
- (a) Spodbujanje izmenjave informacij: spodbujati bi bilo treba izmenjavo podatkov iz PNR za vsak primer posebej med organi preprečevanja, odkrivanja, preiskovanja in pregona kaznivih dejanj različnih držav članic ICAO, da se izboljša mednarodno sodelovanje pri preprečevanju, odkrivanju, preiskovanju in pregonu terorizma in hudih kaznivih dejanj.
 - (b) Varnost izmenjave informacij: izmenjava informacij bi morala potekati prek ustreznih kanalov, ki zagotavljajo ustrezno varnost podatkov, in bi morala biti v celoti skladna z mednarodnimi in nacionalnimi pravnimi okviri za varstvo osebnih podatkov.
-